

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ŠV. JONO
BAŽNYČIOS SU BOKŠTU ATKŪRIMO KLAIPĖDOJE PROJEKTO PRIPAŽINIMO
VALSTYBEI SVARBIU KULTŪRINIU PROJEKTU“ PROJEKTO
(TAP NR. 18-1684(2) (TAIS NR. 18-8761(3))**

2019-03-05 Nr. NV-609

Vilnius

Projekto rengėja: Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: pripažinti Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje projektą (toliau – Projektas) valstybei svarbiu kultūriniu projektu.

Dabartinė situacija: Nuo pastatymo XIII a. Klaipėdos Šv. Jono bažnyčia tapo svarbiausiu miesto tapatumo pagrindu – Vakarų krikščioniškosios tradicijos ašimi regione iki pat radikalių 1945 m. permainų, o nuo 1525 m. – visų krašto evangelikų liuteronų pagrindine bažnyčia. Per amžius kintant bažnyčios išvaizdai, vietai, po stichinių nelaimių ir pertvarų ji buvo nuolat atstatoma. Smarkiai nukentėjusi per didįjį gaisrą 1854 m., Šv. Jono bažnyčia buvo skubiai remontuojama ir rekonstruojama pagal garsiausio Prūsijos architekto Friedricho Augusto Stülerio projektą; Antrojo pasaulinio karo metais apgadinta, netrukus po karo sovietinės valdžios buvo galutinai nugriauta.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, toje vietoje suformuotas skveras ir jame pažymėtas Šv. Jono bažnyčios kontūras. Sklypas priklauso evangelikų liuteronų bendruomenei. Šiuo metu Klaipėdos evangelikų liuteronų bendruomenė neturi maldos namų.

Klaipėdos mieste trūksta infrastruktūros, kuri būtų tinkama aukštos meninės vertės kultūros renginiams, profesionaliojo ir mėgėjų meno pasirodymams, leistų rengti bendruomenės susitikimus, konferencijas, vykdyti kitą viešąją kultūrinę ir visuomeninę veiklą.

Projekto esmė: Sudaryti papildomas galimybes kuo greičiau įgyvendinti Projektą, atsižvelgiant į jo svarbą ne tik Klaipėdai, Klaipėdos regionui ir šio krašto tapatumui, bet ir visai Lietuvai.

Valstybei svarbaus projekto statuso suteikimas:

- padidins Šv. Jono bažnyčios žinomumą ir sudarys palankesnes sąlygas pritraukti užsienio investicijas (Vokietijos valstybės lėšas, Mažosios Lietuvos buvusių gyventojų iš viso pasaulio finansines aukas);
- suteiks šiam objektui, kaip gerų Lietuvos ir Vokietijos tarpvalstybinių santykių simboliui, taip pat ir nematerialiąją reikšmę.

Projekto, kuriam prašoma suteikti valstybei svarbaus projekto statusą, tikslas – atstatyti Klaipėdos evangelikų liuteronų Šv. Jono bažnyčią, siekiant atkurti Antrojo pasaulinio karo metais ir po karo nukentėjusį Klaipėdos senamiestį, užtikrinti evangelikų liuteronų parapijos ir miesto bendruomenės kultūrinius poreikius, sukuriant naujas erdves kultūrinėms paslaugoms teikti.

Įgyvendinus Projektą, bus užtikrintas istorinis tęstinumas, patobulinta Klaipėdos infrastruktūra ir gauta ši nauda:

1. Pirmosios iš Antrojo pasaulinio karo ir pokario metais sugriautų bažnyčių Klaipėdoje atkūrimas pabrėš miesto priklausymą Vakarų krikščioniškajam pasauliui ir sugrąžins Klaipėdos miesto branduoliui centrą formavusias dvi urbanistines senamiesčio ašis – vertikaliąją ir horizontaliąją, sustiprins miesto patrauklumą. Bus grąžinta sąsaja su įrašytu į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą Struvės geodeziniu lanku.

2. Šv. Jono bažnyčios atkūrimas grąžins Klaipėdos senamiesčiui sakralinės erdvės pojūtį, o bažnyčia taps svarbiu turizmo traukos centru, kuris padidins Klaipėdos miesto gyventojų pasitenkinimą kultūrinėmis ir kitomis paslaugomis, pagerins miesto įvaizdį bei paskatins turizmo augimą. Atkurta bažnyčia tarnaus ne tik sakraliniams, bet ir kultūros bei turizmo poreikiams, joje numatoma plėtoti kultūrinę veiklą.

3. Atkurta Šv. Jono bažnyčia bus nekropolis ir istorinės atminties saugykla.

4. Bus sukurta vieta Klaipėdos evangelikų liuteronų bendruomenei rengti pamaldas ir atlikti kitas religines apeigas.

Projekto vertė – 16,8 mln. Eur. Bendrieji statinio rodikliai: užstatymo plotas – 1 350 kv. m, bendras bažnyčios plotas – 1 756,44 kv. m, bendras bokšto plotas – 399,03 kv. m, iš viso bendras plotas – 2 155,47 kv. m, bažnyčios aukštis – 76 m, bendras tūris – 31 793 kub. m. Projektui įgyvendinti numatytos priemonės: detaliojo plano korekcija, techninio projekto parengimas, statyba ir įrengimas.

Numatomi finansavimo šaltiniai: Klaipėdos evangelikų liuteronų Šv. Jono atminimo bažnyčios atstatymo labdaros ir paramos fondas, Vokietijos Federacinės Respublikos konsulo Klaipėdoje ir Vokietijos ambasados Lietuvoje lėšos, Klaipėdos miesto savivaldybės biudžetas, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos, kiti finansavimo šaltiniai. Tačiau Vyriausybės nutarimo projekte nenurodomi šalių finansiniai įsipareigojimai.

Pažymėtina, kad Vyriausybė, įgaliodama Kultūros ministrą pasirašyti Projekto „Šv. Jono bažnyčios su bokštu atkūrimo Klaipėdoje“ įgyvendinimo sutartį, nenumato prisiimti finansinių įsipareigojimų. Numatyta, kad Projekto įgyvendinimo sąlygos bus aptartos Klaipėdos evangelikų liuteronų bendruomenės sutartyje su Klaipėdos miesto savivaldybe, kaip ilgalaikę partnere.

Projektas atitinka Kultūros ministerijos ir Klaipėdos miesto savivaldybės strateginius dokumentus. Projektu numatomi įgyvendinti valstybės strateginiai interesai, valstybės vykdomos sektorinės ir regioninės politikos tikslai ir jis atitinka Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašą.

Projekto viešas svarstymas įvyko 2017 m. birželio 22 d. Klaipėdos miesto savivaldybėje. 2018 m. lapkričio 14 d. tarpiniai projektiniai pasiūlymai buvo pristatyti miesto bendruomenei, architektams ir kitoms suinteresuotoms tikslinėms grupėms bei užsienio investuotojams. Baigus rengti projektinius pasiūlymus, 2018 m. gruodžio 14 d. Klaipėdos kultūros fabrike vykusiame renginyje buvo pritarta pristatytiems Šv. Jono bažnyčios atstatymo projektiniams pasiūlymams, parengtiems UAB „Senamiesčio projektai“.

Derinimas: Projektas svarstytas 2018 m. spalio 18 d. tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, Valstybinės kultūros paveldo komisijos pastabas bei suderintas su Klaipėdos miesto savivaldybės administracija. Projekte pagal projektinius pasiūlymus patikslinti techniniai duomenys (aukštis, plotai).

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė, įvertinusi patikslinto Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, pastabų ir pasiūlymų neturi.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Projekto rengėjams siūlytina detalizuoti Vyriausybės, Klaipėdos miesto savivaldybės ir Klaipėdos evangelikų liuteronų bendruomenės Projekto įgyvendinimo finansinius įsipareigojimus. Siūloma projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo ir socialinės politikos grupės patarėja
Diana Varnaitė, tel. +370(706)63972, el. p. diana.varnaite@lr.lv.lt

Diana Varnaitė